

Збірник, виданий на пошану пам'яті Богдана Лепкого, – це спроба цілісно побачити постать митця, охопити всю творчу спадщину, поцінувати його внесок насамперед в українську та польську культури, усвідомити різнонаправленість і розмаїття художніх та наукових інтересів письменника.

Життя, професійна діяльність та творчість Б.Лепкого була тісно пов'язана із сусідніми слов'янськими культурами, особливо польською. Він є знаковою постаттю для польсько-українського діалогу міжвоєнної доби. Більшу частину своєї вчительської, викладацької та наукової кар'єри присвятив Кракову. Тут був похований у час Другої світової війни. Його видавнича діяльність величезна. Десятки томів складають твори українських класиків, які упорядкував, надавши науковий коментар, вступні статті та бібліографію, підготував до друку. Книжкові видання Б.Лепкого мають солідний інформаційний супровід, містять вичерпні коментарі і цим вирізняються з-поміж інших таких видань тієї доби.

Б.Лепкий видав кілька підручників із історії української літератури як українською, так і польською мовами. Не менш важливими є його перекладацькі здобутки, публічні доповіді, статті у польській та українській пресі, активна участь у культурному житті української еміграції, літературно-критичні праці, особисті контакти із польськими письменниками. Це була його данина у духовну скарбницю української та польської культур.

Література: *Богдан Лепкий 1993* Богдан Лепкий – видатний український письменник. – Тернопіль, 1993.; *Журавлі 2001*: Журавлі повертаються... З епістолярної спадщини Богдана Лепкого. – Львів, 2001.; *Качкан 2000*: Качкан В. Хай святиться ім'я твоє. – Івано-Франківськ, 2000.; Лепкий Богдан В Тарасові роковини. – Відень, 1915.; Лепкий Богдан 1872 – 1941. Збірник у пошану пам'яті поета. – Краків-Львів, 1943.; *Сивіцький 1993*: Сивіцький М. Богдан Лепкий. – К., 1993.; *Klub Słowiański 1905*: Klub Słowiański w Krakowie // Świat Słowiański. - R.I, T.I. - Styczeń 1905. – S. 17.; *Marja Konopnicka 1898*: Marja Konopnicka. Szkic literacki/ Sprawozdanie wyższych gimnazjum w Brzeżanach 1898 r.; *Ukraina 1930*: Ukraina. Zarys literatury. Podręcznik informacyjny. Warszawa-Kraków, 1930.; *Zatrudnienie w Uniwersytecie. Łepki Bohdan. S II, 619. Archiwum UJ.*; *Ziłyński Ziłyński J. Odpis - Działalność literacka, naukowa i pedagogiczna prof. Bohdana Łepkiego // Sprawy osobowe. Łepki Bohdan. S II, 619. Archiwum UJ.*

*В статті С.Кравченко «Издательская деятельность Богдана Лепкого в Польше в первой половине XX в.» по хронологии представлена панорама книжных изданий на украинском и польском языке, подготовленных Б.Лепким за период 1900-1940-ых гг. с целью популяризации украинской литературы в Польше и польской литературы в украинском обществе. Подчеркивается научный подход и культурно-просветительское значение издательской деятельности писателя, показан также ее общественно-исторический контекст.*

**Ключевые слова:** украинско-польский диалог, перевод, антология, комментарий, библиография, книжные издания, учебник.

Леся Луцан, викл. (Тернопіль)

УДК 82-311.4 Харчук  
ББК 83.3

### Традиції Богдана Лепкого у творах Бориса Харчука

*У статті досліджується тенева творчої індивідуальності Бориса Харчука, яка формувалася в річці реалістичного й модерністського дискурсів західноукраїнської романістики XX ст., зокрема обґрунтовуються генологічні, стиліові, поетикальні зв'язки прозової творчості митця з ідіостилем Б. Лепкого як знакового в українській літературі першої половини XX ст.*

**Ключові слова:** експеримент, жанр, модернізм, неоромантизм, поетика, символізм, стиль, традиції.

«Твір, зрозумілий, сприйнятий і прийнятий у всій повноті своєї символічної природи – це і є текст» [Барт 1989: 416], – наголошував Р. Барт. Таким чином, текст у поезії структуралістів XX ст. (Р. Барта, А. Дж. Греймаса, Ц. Тодорова) конститується як «динамічне утворення, що існує виключно у дискурсі; нескінченно рухлива і стереофонічна тканина»; семантично відкритий і безмежний простір, що поглинув множину смислів, які в його глибинах конфліктують, перетинаються, асимілюються. Таке трактування тексту руйнує традиційну впевненість у існування чистого, первісного «письма», змінює сприйняття текстуальності, засвідчує інтертекстуальні практики прочитання.

Українська літературознавча наука трансформується внаслідок посилення її контактів із постмодерністською доктриною. Як наслідок – методологічні студії В. Агеєвої, Г. Грабовича, Т.

Гундорової, Н. Зборовської, С. Павличко та ін. Зміщення акцентів до психоаналізу й інтертекстуальності дозволило переглянути і переосмислити стильові тенденції, художню цінність творів української літератури ХХ ст. Зокрема, романи Б. Харчука крізь призму західноєвропейських постмодерністських пошуків постають як екзотеричний і езотеричний текст, який спонукає дослідників до ряду його інтерпретацій у межах суспільних, історичних, культурних, текстуальних площин.

Б. Харчук належить до покоління українських митців, котре «продемонструвало ґрунтовну теоретичну і творчу здатність до критичного перегляду стереотипів, до утвердження нових парадигм естетичного пошуку» [Пахльовська 2000: 78]. Письменницький хист прозаїка вигранювався у 60-і рр. ХХ ст., коли формувалося неофіційне українське мистецтво, що протистояло «соцреалізму». Зрозуміло, що він не міг не відгукнутися на новації майстрів слова нового покоління, оскільки, як зазначає відомий літературознавець І. Дзюба, «основною формою прихованої опозиційності естетичної думки була підтримка неординарних мистецьких творів – усупереч тискові офіціозу» [Дзюба 2001: 131]. Це дозволяє стверджувати, що феномен шістдесятництва як літературного явища полягає в наступному: форма намагалася вийти за межі традиційних норм, а зміст залишався в рамках ідеологічного нормативу.

Постать Б. Харчука у площині проблеми конформізм – нонконформізм є прикладом існування на межі офіційних і неофіційних сфер, бо його творчість з одного боку була тісно пов'язана із загальносвітовими літературними процесами, а з іншого – з розвитком власне радянського мистецтва. Як результат – вихід у 1984 р. у видавництві «Радянський письменник» роману «Кривняки», який, насичений свіжими життєвими враженнями, закорінений у вітчизняні реалістичні традиції, все ж не задовольняв радянський академізм, а тому особливо не популяризувався. Все більше переконуємося у тому, що причиною несприйняття прозових творів Б. Харчука пануючим режимом було те, що базисом для нових експериментів і творчих пошуків став не досвід соціалістичного реалізму, а національні витоки літературних традицій українського народу. Свої зусилля митець спрямував на новаторське продовження, поглиблення, а часом і трансформацію традицій, витворених світовою і українською літературою. У цьому контексті видається говорити про його незгоду із загальноприйнятою формою художнього мислення, про намір її здолати і натомість запропонувати індивідуальну, але змістовну жанрову структуру.

«Дорожні нотатки» («Подорож до зубра»), «безсирітська казка» («Світова верба»), сюжетні мікроновели («Босі слова»), «історична легенда» («Ой Морозе – Морозенку») засвідчують наполегливу працю Б. Харчука в напрямку реалізації задуманого. Простежуємо самовідданість прозаїка – реаліста, прагнення знайти лаконічний спосіб зафіксувати найважливіше, найістотніше. Він мовби випробовував свої сили для створення нового творчого амплуа. У вищезазначених творах його життєва позиція набула концептуальних рис, а майстерність виявилася достатньою для оригінальних жанрових, наративних, стилістичних втілень.

Проблема традицій – важливий аспект сучасного харчукознавства. Митець творчо використовував різні традиції української літератури, зокрема модерністського дискурсу, оскільки його письменницька майстерність вигранювалася в умовах гетерогенного розвитку західноукраїнської прози першої половини ХХ ст., для якої характерне домінування естетики символізму і неоромантизму (О. Бабій, І. Вільде, Ю. Горліс-Горський, К. Гриневичева, Г. Журба, Н. Королева, А. Крушельницький, Р. Купчинський, Б. Лепкий, Ю. Опільський, К. Поліщук, О. Турянський, А. Чайковський та ін.). Саме «історична проза Б. Лепкого, В. Будзиновського, А. Чайковського, Ю. Опільського, К. Гриневичевої разом з історичною белетристикою 30-х рр. творила єдиний «гіпертекст», у якому твори більшої й меншої художньої вартості поєднувалися спільними ідейними домінантами, історіософськими концепціями, спробами дати ідеал вольової людини; гіпертекст, що ставав батьківщиною національного духу, прищеплював віру в торжество державницької ідеї» [Мафтин 2008: 122]. Таким чином, модерністське художнє мислення Б. Харчука виявилось на рівні синтезу реалістичних і барокових традицій (С. Полякова), у загостреному сприйнятті сучасності, інтелектуалізму й індивідуалізму. «Як патріот, як українець, як літератор хочу говорити про життя свого народу і про його мову» (Б. Харчук). Ці слова зближують письменника з культурною постаттю західноукраїнської прози 20-30-х років Богданом Лепким, ілюструючи «модель індивідуальної свідомості, крізь яку просвічує цілісна суспільна свідомість перехідного періоду на порубіжжі двох епох,... коли мінялися філософсько-культурні парадигми, мистецькі світи, перегруповувалися творчі покоління, ранкуючи нових носіїв інших цінностей» [Костецька 2004: 16]. Поетика символізму, імпресіоністські деталі, поліфонія наративу, психологізм і різноманітні форми внутрішнього монологу, метафізичні філософські роздуми, чітка історіософська концепція, міфомислення є свідченням новаторства Б. Харчука, його прагнення реконструювати суворий реалізм. Стилістичні пошуки митця перебували у силовому полі ідей Б. Лепкого – «одного із найвизначніших поетів Західної України» – щодо письменницької творчості і

жанрової природи твору. За словами В. Качкана, Б. Лепкий «не просто як фіксатор побаченого, почутого, хронікер прочитаного, а як аналітик-прогностик, що з естетичним блиском опанування епістолярним стилем, закономірностями і потаємностями мемуарної літератури виказує власний погляд, пропонує позиції для полеміки чи дискусії» [Журавлі повертаються 2001: 837]. Така думка слухна і щодо творчої діяльності Б. Харчука.

Письмо Б. Харчука поступово змінювало акценти, набуваючи рис синтетичного. Ця зміна означала перехід до площинності, лаконізму нарації, компактних композицій, яскраві та художньо осмисленої архітекτονіки, що засвідчило монументалізацію романної форми (як свого часу і в прозі Б. Лепкого). Найпоследовніше риси формування нової стилістики, жанрової еволюції втілені у його романі «Кревняки», який у першому виданні мав назву «Довга Гора» (1979). Не випадково він був висунутий у 1986 році на здобуття автором звання лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка Української РСР: став прикметним романом у літературному дискурсі ХХ ст. у багатьох розуміннях, але через вульгарно-соціологічний підхід, який домінував в аналізі творів мистецтва того часу, був повністю знецінений. Переживши інфаркт у 1976 році, викликаний убивчими рецензіями і розгромними публікаціями у столичній пресі, які нівелювали людську гідність та звинувачували у непрофесійності, Б. Харчук не зламався морально, не припинив опору тоталітаризмові, не зрікся національних ідей, вихованих батьками. Нагадаємо, що батько – Микита Якович був одним з керівників ОУН у рідному селі, а мати – Анастасія Іванівна переховувала велику частину бібліотеки сільської «Просвіти».

Вистоявши і не покаювшись, митець засвідчив неабияку мужність, надрукувавши у видавництві «Радянський письменник» у 1979 р. роман «Довга гора», який виявився скороченим варіантом роману «Кревняки». І все ж він мав надію, що останній колись побачить світ у повному обсязі, про що писав Григорію Сивоконю [Див.: Сивокінь 1990: 123 – 134], який першим відгукнувся на появу твору позитивною рецензією «Довга гора»: «стиль роману» («Літературна Україна. – 1979. – 14 серпня).

Роман «Кревняки» – найяскравіший твір великої прози Б. Харчука його третього періоду творчості (1976 – 1986 рр.), що продемонстрував зрілу майстерність, своєрідне образне бачення та нестандартне художньо-пластичне рішення, яке синтезувало спадковість (притягування) та відштовхування, традиційність і новаторство. Очевидно, що він писався під впливом інтелектуальної прози кінця ХІХ – ХХ ст., оскільки у стильовому аспекті близький і розвиває надбання представників психологічного реалізму (М. Коцюбинський, В. Стефаник, В. Підмогильний та ін.); засвоїв досвід творців модерністського роману (Дж. Джойс, В. Вулф, Дж. Дос Пассос), які репрезентували фундаментальні засади оригінальної парадигми: жанровий і композиційний експеримент, ускладнена форма, прийом монтажу, зображення несподіваних вражень і почуттів як справжньої реальності, створення універсальної системи значень та ін. Тому важливим елементом аналізу смислового поля, символіки і жанротворчих чинників роману «Кревняки» Б. Харчука є його прочитання через взаємополеміку, тотожність чи нетотожність текстів, генетично пов'язаних між собою. Виведення на перший план інтертекстуальності зумовлено бажанням по-новому осмислити художній текст роману, який у сучасному літературознавстві майже не вивчений. Надзавдання автора, що полягало у пошуках оригінальної жанрової структури, яка б вмістила широку національну проблематику, експериментальний стиль і багатоплощинний сюжет, реалізувалося у створенні специфічного романного жанру, новизна якого розкривається на рівні задуму, художньої перспективи, хронотопу, конфлікту, образу внутрішнього світу героїв. У цьому аспекті інтертекстуальний аналіз нам видається найбільш прийнятним, дієвим і актуальним.

«Інтертекстуальність – це метод прочитання одного тексту супроти іншого, що дає змогу висвітлити спільні текстуальні та ідеологічні резонанси; це визначення, що всі тексти та ідеї існують у мережі відносин» [Енциклопедія постмодернізму 2003: 171]. Ця літературознавча методологія сформувалася у другій половині ХХ ст. після того, як у 1967 р. Ю. Кристева – представниця філософії постмодернізму, ввела у науковий обіг термін «інтертекстуальність» [Див.: Kristeva 1969], переосмисливши поняття «інтерсуб'єктивність» як взаємодію – діалог між суб'єктами-авторами, окреслене М. Бахтінім у праці «Проблема змісту, матеріалу і форми у словесній художній творчості» (1924). Власну філософську стратегію Ю. Кристева назвала семаналізом, у якому простежується чітка концептуальна схема, відтворена І. Жеребкіною: 1) лінгвістика вимови як практика суб'єкта, який говорить, що виражає його персональність; 2) розщеплена структура суб'єкта, що передбачає наявність у ній несвідомого [Жеребкина 2000: 53].

Таким чином, теоретик постструктуралізму трактує культуру людської генерації як великий «інтертекст» і водночас як «перед текст» новостворених текстів. Висловлений погляд, ґрунтуючись на ототожненій свідомості і тексту, розчиненні суб'єктивності людини у текстах – свідомостях, змінив позицію автора у них: Ю. Кристева переконана, що текст народжується спонтанно, несвідомо, попри свідому діяльність чи вольові зусилля автора. «Ми назвемо інтертекстуальністю ту текстуальну

інтерацію, яка відбувається всередині окремого тексту. Для суб'єкта, який пізнає, інтертекстуальність – це поняття, котре буде ознакою того способу, яким текст прочитує історію і вписується в неї» [Kristeva 1974: 443], – зазначає теоретик і психоаналітик. Це можливо внаслідок існування двох основних способів організації тексту: фено-текст (завершений, цілісний, ієрархічно сконструйований витвір із стійким змістом) і гено-текст (рівень тексту, безсуб'єктивний, позбавлений лінгвістичних структур мови чи комунікативної мети).

У світлі семаналізу Ю. Кристивої чіткіше окреслюється методологічний дискурс нашого дослідження: роман «Кривняки» Б. Харчука є фено-текстом, на рівні якого набувають впорядкованості складові гено-тексту (цитовані, продовжені, трансформовані тексти, які надають змістовності першому). Тому у першу чергу нам необхідно виділити ті тексти, які виявляються у фено-тексті на різних рівнях у різних формах: свій твір автор створював в умовах впливу текстів попередньої культури і текстів сучасного йому літературного дискурсу. Окреслений у ході дослідження гено-текст «Кривняків» дозволить простежити шляхи критичного осмислення Б. Харчуком художньої практики письменників – традиціоналістів і письменників – модерністів, що реалізувалося у модифікації жанрової структури роману, формування самосвідомості митця через засвоєння та рецепцію нових форм літературної інтертекстуальності, що сприяло його новаторству у творенні концепції образу героя, переосмисленні стильової тенденції.

Текстологічний аналіз роману «Кривняки» Б. Харчука, здійснений через інтертекстуальні прийоми, потрібний українській літературознавчій науці, оскільки подолає невивчену проблему джерел і впливів, прихованих і потенційно безмежних у тексті «кривняків», свідомих і несвідомих «реакцій» прозаїка на тексти, які передували появі фено-тексту. Перші спроби у даному руслі були здійснені О. Василюшиним, С. Гречанюком, Г. Сивоконем, М. Слабошпицьким та ін. Зокрема, сучасний дослідник творчості Б. Харчука Олег Василюшин [Василюшин 2001: 67 – 71.], автор праці «Творчість Б.М. Харчука (еволюція художнього мислення)», яка була успішно захищена як дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (1997), увів роман «Кривняки» у контекст літературних творів про західноукраїнське село, що опинилося на зламі епох («Юрко Крук» П.Козланюка, «Повінь» Ф. Потушняка, «Сестри Річинські» І. Вільде, «Іванчик» В. Бабляка, «Жменяки» М. Томчанина, «Край битого шляху» Р. Іванчука, «Чайки летять на схід» І. Чендея). За глибиною осмислення моральної проблематики велика проза Б. Харчука стоїть в одному ряду з творами «шістдесятників»: Григора Тютюнника, О. Гончара, В. Земляка, В. Близнеця, В. Шевчука та ін. Цікавою і малодослідженою, на думку М. Слабошпицького [Слабошпицький 1992: 5], є естетична концепція образу дитини в художніх структурах Г.Тютюнника, В.Близнеця, М.Вінграновського, Є. Гуцала, Б. Харчука.

Специфіка стилю Б. Харчука не відзначається складною герметичністю, але його поетика є оригінальним синтезом реалістичного дискурсу і модерністських експериментів. Тому інтертекстуально романістика митця близька прозі Б. Лепкого, його ідіостилу, який розгортався в річищі реалістичного й модерністського дискурсів, еволюціонувавши від реалістичного аналізу соціально-історичних явищ до екзистенціальної моделі світу і людини в ньому.

Отже, проблема тотожності і нетотожності текстів на художньому рівні, стильової манери письменників, використання ними жанротворчих чинників, передачі динаміки внутрішнього світу персонажів потребує всебічного аналізу, завдяки якому ми нарешті усвідомимо значення творчості Б. Харчука у літературному дискурсі ХХ ст.

**Література:** *Барт 1989:* Барт Р. От произведения к тексту // Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поетика. Пер. с фр. / Р. Барт. – М.: Прогресс, 1989. –616 с.; *Василюшин 2001:* Василюшин О. “Україна! Це той Бог, до якого доростає душа...” (У вересні виповнилося б 70 років Борисові Харчуку) / О. Василюшин. – Дивослово. – 2001. – №9. – С. 67-71.; *Дзюба 2001:* Дзюба І. Спрага / І. Дзюба. – К.: Ред. журн. “Укр. Світ”, 2001. – 280 с.; *Енциклопедія постмодернізму 2001:* Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; Пер. 3 англ. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. – 503 с.; *Жеребкіна 2000:* Жеребкіна І. “Прочти мое желание...” Постмодернизм. Психоанализ. Феминизм. – М.: Идея-Пресс, 2000. – 256 с.; *Журавлі повертаються 2001:* Журавлі повертаються...: З епістолярної спадщини Б. Лепкого / Упор. В. Качкан. – Львів: Фенікс, 2001. – 920 с.; *Костецька 2004:* Костецька О. Жанрова система прози Богдана Лепкого в рецепції літературної критики 30-40-х років ХХ століття. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 73 с.; *Мафтин 2008:* Мафтин Н. західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років ХХ століття: парадигма реконквісти. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – 356 с.; *Пахльовська 2000:* Пахльовська О. Українська літературна цивілізація // Автореферат дисертації на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: 10.01.01 / О.Є.-Я. Пахльовська; НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка. – К., 2000. – 96 с.; *Сивокінь 1990:* Сивокінь Г.М. Від аналізу до прогнозу: літературно – художній пошук і позиція критика / Г.М. Сивокінь. – К.: Дніпро, 1990. – 446 с.; *Слабошпицький 1992:* Слабошпицький М.

Щоб люди не мізерніли / М. Слабошпицький // Літ. Україна. – 1992. – 13 лютого. – С. 5.; Kristeva J. La revolution du langage poetique: L'avant-garde a la fin du XIX sciecle / J. Kristeva. – Paris: Éditions du Seuil, 1974. – 645 p.; Kristeva J. Semeiotike: Recherches pour une semanalyse / J. Kristeva. – Paris: Éditions du Seuil, 1969. – 295 p.

**Віталій Мацько**, проф. (Хмельницький)

УДК 821. 161.2 31

ББК 83.3 (4УКР)

### **Вплив Тараса Шевченка на формування світогляду та розвиток творчої думки Богдана Лепкого**

*У статті розглядається концептуальний підхід до висвітлення української поетичної шевченкіани відомим українським письменником Б.Лепким. Розглядаються головні аспекти світоглядної позиції письменника, що формувалися під впливом творчості Т.Г.Шевченка. На конкретних прикладах потрактовується науковий принцип творення образу Кобзаря в обрамленні художнього слова.*

**Ключові слова:** поетична шевченкіана, аналіз, теорія та історія літератури, Кобзар, концептуальне прочитання, Тарас Шевченко.

*Matsko Vitaliy Taras Shevchenko's influence on world view formation and creative thought creation of Bohdan Lepkiy.*

*This article deals with the conceptual approach to Ukrainian poetic Shevchenkiana of well-known Ukrainian writer B. Lepkiy. Main aspects of world view writer's position formed under Shevchenko's influence are discussed. The scientific principle of Kobzar's image creation in artistic words is dealt with using particular examples.*

**Key words:** poetic Shevchenkiana, analysis, theory and history of literature, Kobzar, conceptual reading and Taras Shevchenko.

Творчу спадщину Б.Лепкого досліджували відомі літературознавці Ф.Погребенник, Є.Пеленський, М.Ткачук, О.Нахлік, М.Ільницький, В.Качкан та інші [Погребенник 1993; Пеленський 1943; Ткачук 2005; Нахлік 1997; Ільницький 1991; Качкан 1994], а отже, щось нове, вагоме сказати важко. Однак ми завважили, що досі українську поетичну шевченкіану письменника не розглядали в літературознавчому ключі. Тому мета роботи полягає в тому, аби донести до наукової та читацької аудиторії авторське концепцію образу свободи крізь призму Шевченкової постаті.

Приступаючи до викладу основного матеріалу, завважимо: в сучасному літературознавстві утвердилася думка, що час національних історій літератур, які оперують даними лише внутрішнього розвитку, без виходу на світовий літературний процес, уже безповоротно минув. Відтак найвизначніші письменники кожного народу належать водночас світовій літературі та людству. Для авторів, що пишуть мовами обмеженого користування, майже єдиний шлях – переклад на найвищому художньому рівні. Дедалі ширше Шевченкова творчість входить як естетична цінність в інші літератури. Він давно був знаний у колах українських імігрантів як поет-патріот, символ єдиної, але навіки втраченої Вітчизни, в наукових колах – як об'єкт дослідження. Тепер ширша іноземна читацька аудиторія призвичаюється сприймати творчість Т. Шевченка як художнє втілення історичної пам'яті українського народу, як одну із найяскравіших сторінок у світовій літературі нарівні з творчістю О.Пушкіна, Л.Толстого, Дж. Г. Байрона, В. Вітмена тощо. До славної когорти перекладачів Т.Шевченка польською мовою належить і Богдан Лепкий.

Як літературознавець, як поет, прозаїк, інтелектуал з вищою європейською освітою, він до своїх праць ставився відповідально. Науковцями доведено, що за кількістю написаного Б. Лепкий поступається в українській літературі лише І. Франкові. Творча спадщина Б. Лепкого складає понад 80 власних книг; він був упорядником і видавцем 62 томів творів української класики з ґрунтовними дослідженнями, примітками, коментарями. Бібліографія праць письменника нараховує до тисячі позицій. Він був перекладачем, але ж і його твори перекладено польською, португальською, російською, чеською, німецькою, англійською, угорською, сербською мовами. Літературознавець-Лепкий – автор досліджень «Василь Стефаник» (Львів, 1903), «Про жите великого поета Тараса Шевченка...» (Львів, 1911), «Маркіян Шашкевич: Характеристики українських письменників» (Коломия, 1912), «Про Шевченків «Кобзар»» (Львів, 1914), «Чим жива українська література?» (Відень, 1915), «Про життя і твори Тараса Шевченка» (Вецляр, 1918), «Незабутні» (Берлін, 1921), «Пушкін» (1939), двотомного науково-популярного «Начерку історії української літератури» (Коломия, т. 1. – 1909; т. 2. – 1912), праці «Наше письменство: Короткий огляд української літератури від найдавніших до теперішніх часів»